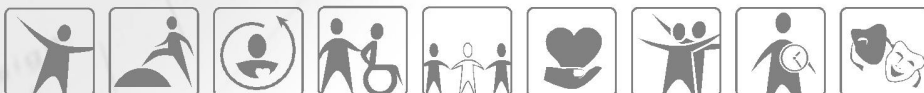

Víra – naděje – láska

Téma:	Víra – naděje - láska
Cíl:	Interiorizace základních postojů člověka (Božských ctností) Víry, naděje a lásky
Obsah:	Meditace a aktivity vedoucí k nalezení a pochopení základních postojů člověka
Časová dotace:	Čtvrtek 18.00 hod. – sobota 13.00 hod.
Doporučený věk:	kvarta osmiletého gymnázia: 14 – 15 let

1. Časový plán duchovní obnovy:

čtvrtek:

- 18.00 hod. - úvodní instrukce k duchovní obnově:
„Duchovní život a postoje mladého člověka“
- 20.00 hod. - zážitková hra „ Neuvěřitelná rozprava“
- 22.00 hod. - večerní modlitba vedená studenty

pátek:

- 8.00 hod. - ranní modlitba vedená studenty
- 9.00 hod. - dopolední blok duchovní obnovy
- VÍRA
- včetně aktivit
- 12.00 hod. - oběd
- 14.00 hod. - odpolední blok duchovní obnovy
- NADĚJE
- včetně aktivit
- 17.30 hod. - příprava ke slavení bohoslužby
- 18.00 hod. - bohoslužba
- 20.00 hod. - večerní program připravený studenty
- 21.30 hod. - večerní modlitba vedená studenty

sobota:

- 8.00 hod. - ranní modlitba vedená studenty
- 9.00 hod. - dopolední blok duchovní obnovy
- LÁSKA
- včetně aktivit
- 11.30 hod. - příprava ke slavení bohoslužby
- 12.00 hod. - slavení bohoslužby včetně ukončení duchovní obnovy

2. Úvodní slovo k duchovní obnově

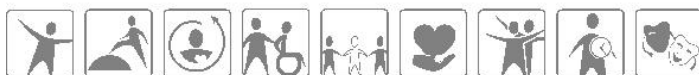
Téma naší duchovní obnovy je víra – naděje – láska. Tyto tři božské ctnosti tvoří základ duchovního života každého člověka. Každý člověk někomu věří, každý člověk ví, že život má smysl a pro každého člověka je láska základním životním povoláním.

Ctnostem je potřeba se naučit jako každému umění, každé lidské dovednosti. Výchova má za cíl budovat lidskou osobnost. Samozřejmě se často setkáváme se zkreslenou představou „ctnosti“. Pohlíží se na ni jako na opak slasti a radosti, jako na ryzí povinnost, která většinou směřuje proti lidským sklonům. Pohled velkých učitelů duchovního života je jiný. Podle nich odpovídají ctnosti nejhlubším a vpravdě lidským, sklonům, a proto také přinášejí radost. Základem tohoto pozitivního pohledu na ctnost je přesvědčení, že dobro je nejhlubší touhou člověka, který je dílem dobrého Stvořitele a je stvořen pro štěstí (viz duchovní obnovu v tercii).

Celý lidský život je neustálou snahou, obzvláště v mnoha malých rozhodnutích všedního dne, aby se hluboký sklon k dobru prosadil proti mnoha pokušením, jež nám život nabízí.

Život člověka se cele uskutečňuje teprve účastí na božím životě. Božským ctnostem, víře, naději, lásce, říkáme božské proto, že nás zakotvují v životě Božím. Nemůžeme je „udělat“, pouze je přijímáme a dále rozvíjíme v průběhu našeho života, v průběhu růstu našeho duchovního života.

Každý člověk ve svém životě postupně roste a vyvíjí se podle úžasného plánu do něj vloženého. Každá etapa v životě člověka je nesmírně důležitá, sleduje určité cíle a vede člověka k hlubšímu poznání duchovních hodnot. Pokud by se v jednotlivých etapách nesplnily jednotlivé vývojové úkoly, je ohrožena další etapa a může být ohrožen i cíl. Člověk nesmí žádnou etapu života promarnit, ale naplnit.

2.1. Aktivita:

2.1.1. studenti píšou, co chybí dnešním mladým lidem, aby:

- objevili svou vlastní identitu
- aby žili plným lidským životem
(studenti mohou pracovat ve skupinkách)

2.1.2. názory jednotlivých skupin shrneme a pokusíme se společně najít odpověď: co můžeme takovým mladým lidem poradit

(studenti mohou opět pracovat ve skupinkách a pak společně vyhodnotit názory – většinou jakoby si studenti radili sami sobě)

3. Večerní zážitková hra – „ Neuvěřitelná rozprava“

(z knihy „Zlatý fond her II)

Cíl: Vzájemné seznámení účastníků, rozvoj komunikačních dovedností, trénink přesného formulování a vyjádření vlastních stanovisek.

Charakteristika: Setkání nejrůznějších historických, současných či literárních osobností v jiném prostoru a čase.

Materiál: Kostýmy, rekvizity a CD s meditativní hudbou.

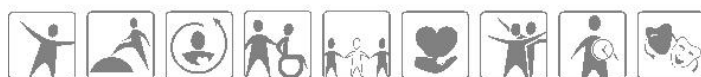
Realizace hry: Účastníci jsou s dostatečným předstihem vyzváni, aby si vybrali některou ze všeobecně povědomých osobností. Zadání před kurzem: zvol si jednu osobnost, která tě zajímá, přitahuje, provokuje, je ti něčím blízká (nezáleží na epoše, z níž tato postava pochází, může být literární, skutečná i historická...), a pak pohovoř na dvě následující témata:

kdo jsem a odkud přicházím a jaký je můj problém

Co bych chtěl vzkázat dnešnímu světu, mé poselství dnešku.

V určitý čas se všichni dostaví na určené místo, převlečení za zvolenou postavu, v ideálních případech jsou všichni v kostýmech a shromáždění je velmi malebné, stačí však i náznak, rekvizita, ale dostatečně vystihující a charakteristická). Zde jsou uvítání nejdůležitější postavou hry – moderátorem (animátorem). Ten řídí celou následující diskuzi ve vhodné a přesvědčivé roli (Sokrates, Noe, ...). V úvodu všechny přítomné vítá, pronáší krátký projev, v němž řekne něco o sobě, o smyslu své existence, čímž otvírá první kolo odpovědí – každý postupně odpovídá na první otázku. Je vhodné, aby moderátor každé kolo na konec v krátkosti shrnul pak teprve otevřel další. Ve druhém každý vysloví vzkaz na téma č. 2. Hra končí kolem třetím ve kterém má každý možnost ptát se kohokoliv na cokoliv. Ukončení hry a řízení diskuse je po celou dobu v citlivé režii moderátora. Program umožňuje zajímavé vzájemné poznání a dobře ukáže míru „osobní angažovanosti“ hráčů, byť pod maskou někoho jiného.

Metodické pozn.: Důležité je, aby celý program nabyl charakteru jakéhosi rituálu, prazvláštního obřadu, čemuž lze napomoci volbou místa (důležité pro celkovou atmosféru), jednak uspořádáním postav do kruhu nebo podkovy. Ideální je tuto hru uvádět za tmy (se soumrakem). Atmosféře můžete pomoci svíčkami nebo mdlým světlem petrolejky – lze jí osvětlovat jednotlivé tváře postav (moderátor musí mít alespoň jednoho pomocníka „bez role“). Sraz účastníků je dobré určit poblíž místa konání hry, tam je pak přivést „ v hadu“, se šátky na očích. Tato hra je vhodným programem na začátek kurzu.

4. Dopolední blok duchovní obnovy:

VÍRA

Cíl:	smysl víry v mém životě
Obsah:	vyjasnění slova „víra“ v různých úrovních
Časová dotace:	9.00 – 12.00 hod.

4.1. Víra lidská

Lidé věří víc, než jsou si ochotni připustit, ať se prohlašují sebevíc za nevěřící. Je to racionalistická pověra, že přijímáme jen to, co si můžeme ověřit nebo rozumově dokázat. Kdybychom redukovali život na tento poměrně malý počet ověřených nebo dokázaných poznatků, život by byl nesmírně ochuzen. Bez víry v člověka by nebylo možné přátelství, láska, manželství, rodina, ba jakékoliv společenství. Lidská víra je absolutně nutná pro lidský život.

Když říkám, že věřím, co tím chci říci? Především to, že nemám plnou jistotu, jinak bych řekl: vím. Mám však zvláštní jistotu. Oč se opírá tato jistota? Když věřím něčemu nebo v něco, mám nějaký důvod, ten, ovšem není dostatečný. Kdybych jej neměl, měl bych pochybnost, nebo bych o tom odmítl vypovídat. Upadl bych tedy buď do v nevědomost nebo v skepsi.

Víra je vírou v něco. Tak mohu věřit, že přestanou války, že se najde lék proti rakovině apod. Takové věci a mnoho jiných si ověřit nemůžeme. Je to víra dobrá a krásná, ba nutná, protože bez ní by byl lidský život plochý a ubohý. Musíme ji přijmout, nechceme-li žít jako omezený pedant.

Říkáme také, že věřím v někoho nebo věřím někomu. T je víra osobní. Je to zvláštní vztah k druhému. Když říkám, věřím ti, nemám rovněž plnou jistotu, ale věřím ti, protože jsi to ty. Když říkám věřím v tebe, vyslovuji ti důvěru, spolehnutí, očekávání. Vycházím z vlastní sebejistoty a riskuji. Riskuji, protože uznávám tvou hodnotu. Ve víře se jeví absolutnost druhého. Proto není víry bez lásky (Teilhard de Chardin). Bez jakékoliv schopnosti věřit, věřit i člověku, není možný lidský život, nejsou možné další stupně víry.

4.1.1. Aktivita

Studenti se rozdělí do několika skupin a připraví seznam věcí, o kterých ví, že existují, i když je nevidí. Proč věří v jejich existenci.

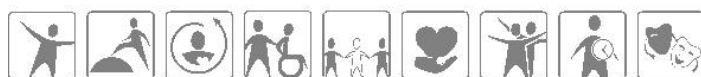
Po 10 min. vyhodnotíme jejich seznamy a postoje.

4.2. Víra náboženská

Co je víra náboženská? Zpočátku se jeví jako úžas z něčeho posvátného, tušení něčeho, co mne zcela přesahuje, kdy jsem zasažen něčím bezpodmínečným a mám pocit, že jsem v posledku svrchovaně závislý na tomto neznámém.

Náboženská víra je zvláštním postojem ke všemu, co mě obklopuje, příklonem k celé skutečnosti. V nejhlubším setkání s Bohem nebo božstvem je to přibližování se k absolutní lásce a pravdě, chápání člověka ve světle Božím a současně nejintenzivnějším životem člověka a zbožností.

Potom se projevuje i navenek zevními strukturami, kultem, naukou, institucemi – vzniká náboženství. Nebylo by správné klást proti sobě víru a náboženství. Všechna konkrétní náboženství se opírají o víru a víra bez náboženství, bez společenství víry, je cosi soukromého, subjektivního, nezávazného, ochuzeného.

4.3. Víra křesťanská

Je to kvalitativně jiná a nová forma víry. Nová vzhledem k předchozí formě víry lidské a náboženské. Vše, co je v nich obsaženo, vstupuje i do křesťanovy víry, nic z toho, co bylo řečeno o víře lidské a obecně náboženské, není z ní vyloučeno. Ale v křesťanské víře hraje první roli Bůh: víra je darem, Boží milostí a její obsah tvoří to, co Bůh lidem v dějinách spásy sdělil. Z hlediska lidského začíná křesťanská víra tam, kde se člověk otevře a přijme toto Boží sebesdílání.

„Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Bůh k našim předkům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož stvořil i věky.“ (Žid 1,1 n)

Řeč o víře musí vždy korespondovat s láskou. Víra v tomto smyslu je otevřeností Bohu, očekáváním na Boha, setkáním s Bohem, životem v jeho přítomnosti.

Věřící člověk se musí ptát: věřím dost pro tuto nevěřící dobu? Žiji víru jako stálé pozvání a výzvu Boží? Je ve mně víra odvahou sáhnout po absolutním? Je víra stálým prohlubováním, hledáním šíře a výšky, délky a hloubky Boží?

K čemu je tedy dobrá víra? Víra v Ježíše Krista a cesta s ním ?

- vytvoří v každém z nás třetí, spirituální rozměr a doplní tak podstatnou část našeho lidství, (a Ježíš náš duchovní život povede k plnosti)

- chrání nás před záměnou našich mohutností: rozumu, citu a vůle, udrží naši hlavu vzhůru a nohy nám budou stát pevně na zemi, (a Ježíš posílí naši vůli)

- vybuduje v nás most mezi starým a novým životem (a Ježíš nás převede)

- dá nám pohled na život ještě z jiného úhlu (a Ježíš upevní naši odvalu)

(po těchto podnětech můžeme nabídnout studentům chvíli ticha pro zamyšlení)

4.3.1. Aktivita

Studenti mohou pracovat ve skupinách a vypracovat dvě odpovědi na otázku:

- vyjmenuj důvody, proč lidé vědí, že Bůh existuje, i když ho nevidí

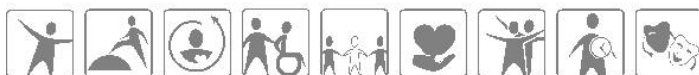
- mohou vymyslet nálepku na auto, která vysvětlí význam slova „VÍRA“

1. Náboženská zkušenost

Základem života každého křesťana je jeho zkušenost s Bohem. Lidem, kteří prožívají náboženskou zkušenost, často připadá obtížné ji popisovat, slova se zdají být nedostatečná. Pro náboženskou zkušenost neexistují slova ani jazyk, kterými by bylo možné ji popsat: Člověk se buď musí uchýlit k symbolu, anebo říci, že zkušenost je krásnější než cokoliv jiného, co kdy prožil. A nám, nezúčastněným to nic neříká. To, co je pro jednoho mimořádný prožitek – zkušenost, jasné Boží vedení, může druhému připadat jako banalita.

V Písmu svatém je mnoho příběhů o lidech, kteří dokázali svou víru v Boha. Jedním z nich je příběh o slepém muži: Mk 10, 46 – 52

Bez víry by uzdravení nebylo možné; v takovém případě by byl Ježíš bezmocný a nemohl by pomoci. Křesťané si nemyslí, že věřit je jednoduchá záležitost; víra vyžaduje úsilí a odvalu.

5. Odpolední blok duchovní obnovy:

NADĚJE

Cíl:	místo naděje v mém životě
Obsah:	vyjasnění slova naděje a postoj naděje v životě
Časová dotace:	14.00 – 17.30 hod.

5.1. Úvodní slovo:

V tomto bloku bude řeč o druhé „posvátné ctnosti“ – o naději. V životě nesmíme ztratit naději. Jak lze vůbec žít, když už není v co doufat, když už nelze jít dál ???

Byl jednou jeden mladík, který právě složil maturitní zkoušku, byť s „odřenýma ušima“. Na otázku, co si myslí o své budoucnosti, odpověděl obhroublým tónem: „Jó budoucnost? Ta nestojí za nic“. Pro mnohé mladé lidi se budoucnost už jeví nezajímavou. Mnoho mladých lidí říká, život beztak vůbec nemá cenu.

Jisté je, že dnešní lidé strádají nedostatkem naděje. I minulé generace trápil nedostatek naděje. Ale přestože trpěli, vydrželi.

Dnes lidé říkají: co je to za život, když člověka nikdo nepotřebuje, když nikdo nemá čas, když člověk nenajde žádného přítele, když mu dokonce nic nedává ani církev.

Víme však, že člověk je bytost doufající a že je mu naděje vštípena jako vrozená vlastnost.

Písmo svaté dokládá tato slova ve zvěsti o stvoření, kde říká, že člověk pochází od Boha, z nekonečna. Zdá se a víme to i ze zkušenosti, že člověk žije jen potud, pokud žije pro něco, pokud je schopen doufat.

Život člověka někdy visí na vlásku a tím vláskem může být třeba jen dopis, který má přinést očekávanou zprávu. Nepřijde-li, může to někoho stát život. Člověk chce žít, ne pouze vegetovat – musí mít naději.

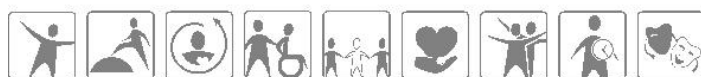
5.2. Naděje vzhlíží k budoucnosti

Ctnost, nebo postoj naděje, odpovídá na touhu po štěstí, kterou Bůh vložil do srdce každého člověka:

4. bere na sebe očekávání, která podněcují lidskou činnost.
5. očišťuje je a zaměřuje k nebeskému království
6. chrání před malomyslností
7. je oporou ve chvílích opuštěnosti
8. rozšiřuje srdce v očekávání Božího království

Křesťanská naděje se rozvíjí od počátku Ježíšova kázání při vyhlášení blahoslavenství. Blahoslavenství pozvedají naši naděje k nebi jako nové zaslíbené zemi. Dává nám zakoušet radost i ve zkoušce: „V naději se radujte, v soužení buďte trpěliví“ (Řím 12,12)

Naše víra nám dává naději pro očekávání pozitivní budoucnosti. Touto nadějí je sám Ježíš Kristus a s vírou v jeho vítězství můžeme doufat i ve chvílích, kdy jiné důvody pro naši naději jsou v nedohlednu.

5.3. Aktivita

Položíme otázku, jak já vidím naději:

- v přirozené rovině
- v rovině vztahu k Bohu

6. Dopolnední blok - LÁSKA

Cíl: chápání lásky jako základního životního povolání

Obsah: vyjasnění slova láska a postojů lásky v životě

Časová dotace: 9.00 – 11.30 hod.

6.1. Úvodní slovo

Láska je velmi obtížné slovo a skrývá se v něm mnoho důležitých postojů v životě člověka. Slovo láska užíváme pro mnoho věcí, které někdy s láskou nemají nic společného (láska k práci, k vlasti, ke sladkostem atd.)

Láska je základní životní povolání člověka, které pramení z aktu stvoření: Bůh stvořil člověka jako svůj obraz ...

Člověk nemůže žít bez lásky. Je sám sobě nepochopitelnou bytostí a jeho životu chybí smysl, nepozná-li lásku, nesetká-li se s ní, nezakusí-li ji, nepřivlastní-li si ji nějak a neprokazuje-li ji sám aktivně druhým. (Jan Pavel II).

6.2. Láska v Bibli

6.2.1. Aktivita:

Evangelium: Mt 22, 34-40

Přečteme si se studenty text evangelia (možná bude dobré jej nakopírovat a nebo mít po ruce více Nových zákonů)

Studenti budou pracovat ve skupinkách a hledají odpověď na otázku: jak se liší láska k Bohu, k bližnímu a k sobě samému.

Po ukončení práce ve skupinkách sestavíme společně odpověď na rozdíl v projevech lásky.

Lektor může předložit následující myšlenky:

Ježíš tyto dva příkazy skutečně staví jako základ a svorník všeho, co je k chování člověka řečeno a dělá je nerozpojitelnými a nezaměnitelnými. Kdo tedy může milovat Boha? Zřejmě ten, kdo v něho uvěřil a tedy ten, kdo ho poznal. Nepomůže tedy apelovat jen na to, že je třeba Boha milovat. Je nutné dělat dost proto, aby ti, kdo ho mají milovat, ho poznali – a to dobře poznali, ne jako obávanou vrchní kontrolu, ale jako Otce našeho Pána. Milovat Boha znamená plnit jeho vůli vždy, protože ta je svatá a dobrá.

A pokud jde o bližního? Tam to tak jednoduché není. Milovat člověka ovšem nemůže znamenat vždy plnit jeho vůli. Ta může být nesvatá zmýlená i zlá.

9. mám-li autenticky milovat bližního, pak to znamená nejen to, že ho beru vážně jako sebe, ale znamená to, že se ho budu snažit milovat

10. jako Bůh, tedy tak, jak Bůh miluje mne, jeho, každého – ale každého osobně, individuálně

11. jako křesťan mám dary Ducha. V jeho síle, z jeho obdarování má křesťanská láska vycházet.

Milovat člověka předpokládá – podobně jako láska k Bohu – ochotu člověka vytrvale poznávat. Jen ten, kdo poznává, může také rozumět a jeho láska je potom tvořivým prvkem v osobnosti druhého.

6.2.2. Aktivita

1 Kor 13,n

Společně si přečteme text tzv. Velepísně lásky, opět můžeme mít připravené nakopírované texty tohoto úryvku nebo mít dostatečný počet Biblí.

Opět necháme studenty pracovat ve skupinkách vypracovat odpověď na otázku, proč apoštol Pavel mluví takovýmto způsobem o lásce a co je základem tohoto úryvku. Pak společně můžeme sdělit své závěry z práce ve skupinkách.

Lektor může předložit následující poznámky k tématu:

Láska je základním životním povoláním člověka. Člověk byl stvořen k obrazu Božímu (láska a svoboda). Bůh nás stvořil, abychom mohli s ním komunikovat Každý z nás přišel na tento svět z lásky rodičů, kteří svým životem mají podíl na stvořitelské Boží moci.

Láska - to není něco z nás, to je veliký dar Boží – skrze naše rodiče.

Lásce - se musíme učit - očisťovat, dávat a přijímat
- v lásce musíme růst - má své vývojové fáze

Láska - láska je sebedarování - odevzdávám se a přijímám, musí být
spojena s obětí

Láska - musí být bez podmínek: potřebuji tě, protože tě miluji
(ne: miluji tě, protože tě potřebuji)

Pokračovat v povídání o lásce budeme v kvintě na duchovní obnově.

7. Použitá literatura

Katechismus katolické církve
Zvon, Praha 1995

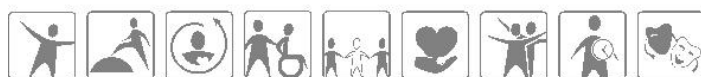
Malý kompas víry - Max kašparů
Matice cyrilometodějská, Olomouc 1995

Rozhodni se pro život - Christoph Schönborn
Karmelitánské nakladatelství 2000

Základy naší víry - Christoph Schönborn
Karmelitánské nakladatelství 1996

Věřím, doufám, miluji - Reinhard Abeln, Anton Kner
Karmelitánské nakladatelství 1996

Životní problémy očima křesťanů - Chris Wright
Luxpress, Praha 2001

8. závěrečný test – dotazník pro studenty na konci duchovní obnovy:

1. Co bylo pro Tebe na duchovní obnově příjemné: _____
_____
_____

2. co bylo pro Tebe nepříjemné: _____
_____
_____

3. Líbilo se Ti téma duchovní obnovy: _____
_____

4. Co bys navrhoval (a) jako další téma duchovní obnovy: _____
_____
_____

5. Co se Ti líbilo nejvíce na duchovní obnově: _____
_____
_____

6. Duch. obnovy ses účastnil (a): (označ max. 2 odpovědi)

- a) protože jeli spolužáci
- b) chtěli rodiče
- c) mám zájem o svět duchovních hodnot a víry
- d) nechtělo se mi být ve škole

7. Napiš svůj názor na duchovní obnovu, zda má smysl ji dělat a jaký má dopad na Tvůj život:

_____
_____
_____

Děkujeme Ti za Tvůj názor

